

HISTORIE: Předpověď r. 2011: 16 skutečností, o které Libye přijde. Jak se změnila Libye po smrti Kaddáfího?

- CZ24 News | 15. února 2023

LIBYE: Text zveřejnilo newyorské nakladatelství a portál www.disinfo.com

1. V Libyii se neplatí za elektřinu, elektřinu mají všichni občané zdarma.
2. V Libyi se neplatí žádné úroky za půjčky, banky v Libyi vlastní stát a podle zákona všichni občané dostávají půjčky s nulovými úroky.
3. Vlastnit dům či byt se v Libyii považuje za lidské právo.
4. Všichni novomanželé v Libyi dostávají od vlády částku v hodnotě 50 000 amerických dolarů na koupi svého prvního bytu či pro začátek do rodiny.
5. Vzdělání a zdravotnictví jsou v Libyii zadarmo. Před Kaddáfím bylo jen 25 procent Libyjců gramotných. Dnes je jich 83 procent gramotných.
6. Pokud chtějí Libyjci farmařit, dostanou do začátku zadarmo pozemek, farmu, zařízení, semena a dobytek.
7. Pokud Libyjci nemohou ve své zemi najít vzdělání či lékařskou péči, které potřebují, vláda financuje jejich vzdělávání či léčení v zahraničí a nadto dostanou měsíčně diety ve výši 2300 amerických dolarů.
8. Pokud si Libyjec koupí automobil, vláda ho dotuje částkou 50 procent jeho ceny.
9. Cena benzínu v Libyi je 0,14 dolarů za litr.
10. Libye nemá žádné státní dluhy a její finanční rezervy ve výši 150 miliard dolarů jsou nyní celosvětově zmrazeny.
11. Pokud nemůže Libyjec najít zaměstnání po absolutoriu školy, vláda mu platí průměrný plat v jeho profesi až do doby, než zaměstnání nalezne.
12. Část příjmů z prodeje libyjské ropy přichází rovnou na individuální konto všech libyjských občanů.
13. Matka, která porodí dítě, dostane 5000 amerických dolarů.
14. 40 bochníků chleba stojí v Libyi 0.15 dolaru.
15. 25 procent Libyjců má univerzitní vzdělání.
16. Kaddáfí realizoval největší světový zavodňovací projekt, aby byla voda k dispozici po celé libyjské poušti.

Britské listy, 27.10.2011

PŘED VÍCE NEŽ DESETI LETY. JAK SE ZMĚNILA LIBYE PO SMRTI KADDÁFÍHO?

Před deseti lety, 20. října 2011, byl v okolí Syrty zavražděn libyjský vůdce Muammar Kaddáfí. Po jeho smrti se země ponořila do chaosu, do bratrovražedné války, z čehož se až dosud nevzpamatovala.

DOKUD NEPŘIŠLO „JARO“

Koncem roku 2010 došlo v Tunisu k protestům, které vyprovokovaly vlnu lidových povstání proti vládám na celém arabském východě. **Začátkem roku 2011 začalo „arabské jaro“ v Libyi, v níž od roku 1969 vládl Muammar Kaddáfí. Před ním byl v čele státu král Idrís I, za něhož byla země silně zaostalá. Nehledě na nejbohatší ropná naleziště, žila převážná část obyvatel v absolutní chudobě. Veškeré bohatství totiž v podstatě vlastnily zahraniční společnosti z USA a Británie. Průměrná délka života byla sotva 40 let, přes 50 procent obyvatel bylo negramotných a ženy neměly prakticky možnost vyššího vzdělání.**

Kaddáfí byl v čele podzemní organizace Svobodní důstojníci unionisté - socialisté. Jednalo se o skupiny arabských levicových důstojníků armády. Vedl vojenský převrat, který svrhl krále. Nato začaly v zemi reformy, které způsobily ostrý skok životní úrovně. Za 42 roků, kdy vládl v Libyi Kaddáfí, vyrostla průměrná délka života na 72 let a HDP na jednoho člověka na 14 tisíc dolarů. Přesto třetina obyvatelstva žila pod hranicí chudoby. Gramotnost dosáhla 88 procent, byly zakázány sňatky dětí a v roce 2010 zde byl index lidského rozvoje nejvyšší v Africe.

SMRT PLUKOVNÍKA

Důvodem protestů byla neshoda mezi berberskými kmeny v Tripolsku a Kyrenaice. Kaddáfí se narodil v Tripolsku a jeho více než čtyřicetileté vládnutí způsobilo nespokojenost kmenů Kyrenaiky. Ty neměly možnost účastnit se politického dění. Přitom hlavní ropná naleziště jsou v její východní části.

Kaddáfí měl k dispozici silnou armádu a vždy mohl rychle potlačit protesty. Jenomže na straně povstalců bylo NATO, které pod záminkou ochrany civilního obyvatelstva začalo bombardovat postavení vládních vojsk. Potom seisky vah rychle přehoupaly na stranu odpůrců vládního režimu. Vůdce Libye se musel skrývat před nálety. Při pokusu o změnu úkrytu byla kolona Muammara Kaddáfího rozbombardována poblíž Syrty a lidé v ní byli pochyťáni ozbrojenci. **Představitelé opoziční Přechodné národní gardy předstírali, že chtějí vůdce převézt do nemocnice, ale auto s ním prý padlo do křížové palby a plukovník byl raněn do hlavy. Ale brzy se rozšířila videa z místa události, z nichž bylo zřejmé, že raněného plukovníka mučili a zavraždili. V poslední chvíli života vyzval povstalice, aby se vzpamatovali: „Hanba vám! Nevíte co je hřích?“ Spolu s ním byl zavražděn jeho syn Mutazzim a ministr obrany Abú Bakr Júnis Džáber.**

LIBYE PO KADDÁFÍM

Po smrti plukovníka se země rozpadla na několik území, která byla pod kontrolou zneprátelených skupin. Do roku 2021 se v Libyi zformovaly dvě vlády, které uznává mezinárodní společenství jakožto jednacím strany. V Tobruku je skupina maršála Chalífa Haftara, vrchního velitele Libyjské národní armády. V hlavním městě Tripolisu je druhá vláda - Nový všeobecný národní kongres. Do října 2020 spolu divoce bojovaly, přičemž Haftarova armáda již stála u předměstí Tripolisu.

Boris Dolgov, pracovník Ústavu orientálních studií Ruské akademie věd uvádí, že tyto dvě síly nekontrolovaly celé území země: *„Na vlně občanské války se v Libyi objevil Islámský stát. Různá území, kontrolovaná některými kmeny vyhlášovala autonomii. V roce 2015 se zejména Libye stala vstupní branou přílivu migrantů do Evropy. Nebyla zde vláda, která by mohla běžence kontrolovat.“*

Libyjské hospodářství bylo zničeno. HDP na obyvatele se od roku 2010 snížil o více než polovinu. Země se vrátila na úroveň sedmdesátých let.

Zničena byla infrastruktura. V roce 2011 byly odhadnuty náklady na její obnovu na 14 miliard dolarů. **Peníze Libye na zahraničních účtech byly zmrazeny. Šlo o 150 miliard dolarů. Podle znalců o ně Libye fakticky přišla. Nejsou příjmy z ropných zdrojů. Zdroje buď ukradli teroristé, nebo se tam netěží.**

Od roku 2020 je v zemi příměří a letos v prosinci budou volby prezidenta. Boj o vládu neskončil. V zemi existují dva zákony na volbu prezidenta a je možné, že stupňující se volební kampaň jen prohloubí rozpory.